

Tekstvedlegg Skate-sak 11/23

Single Digital Gateway (SDG)

Europaparlaments- og rådsforordning om etablering av en digital portal for informasjon, prosedyrer, assistanse og problemløsningstjenester og om endring av forordning (EU) nr. 1024/2012

Formål

EU sin forordning om etablering av en digital portal for informasjon, prosedyrer, assistanse og problemløsningstjenester tar sikte på å knytte sammen en rekke offentlige digitale tjenester på tvers av landegrensene i EU/EØS. Dette skal gjøre det mulig for innbyggere og virksomheter i EU/EØS å ta i bruk offentlige digitale tjenester i et annet EU/EØS-land enn der de er statsborgere.

Om forordningen om etablering av en digital portal for informasjon, prosedyrer, assistanse og problemløsningstjenester (SDG)

Forordningen som etablerer SDG ble vedtatt av EU i 2018 og de første forpliktelsene trådte i kraft for EU-medlemmer i 2020. Forordningen ble implementert i EØS-avtalen i desember 2022, og skal etter planen fra KDD tas inn i norsk lov høsten 2023.

Forordningen regulerer syv livshendelser og 21 prosedyrer som blant annet er knyttet til å gjøre forretninger, jobbe, studere eller flytte fra et land til et annet. SDG bygger videre på den eksisterende YourEurope-portalen, som gir informasjon og veiledning til innbyggere og bedrifter om deres rettigheter og plikter i EU-landene, samt informasjon om regler som gjelder det indre markedet.

Med SDG heves ambisjonsnivået fra informasjon og veiledning om utvalgte offentlige tjenester, til å tilgjengeliggjøre disse offentlige digitale tjenestene på tvers av landegrensene. Eksempelvis skal det bli mulig for innbygger å søke om studieplass i et annet EU-land uten å selv laste opp nødvendige dokumenter fra myndighetene i landet der dokumentene er utstedt. Denne dokumentutvekslingen vil i stor utstrekking bli automatisert med SDG og skje som en grensekryssende informasjonsutveksling myndighet-til-myndighet.

Andre eksempler på prosedyrer som omfattes av SDG er bevis på bosted, registrering av kjøretøy, europeisk helsekort, registrere ansatte til pensjons- og forsikringsordninger (for bedrifter), og starte, drive og avvike bedrift. Med andre ord treffer forordningen bredt, og mange av Skate-virksomhetene vil måtte gjøre tilpasninger i sine systemer og arbeidsmåter for å kunne ta i bruk OOTS.

Status i EU

Den automatiserte bevisutvekslingen myndighet-til-myndighet skal foregå gjennom det såkalte Once Only Technical System (OOTS). Arbeidet med OOTS har pågått i noen år i en rekke arbeidsgrupper under EU-Kommisjonen (EUC). Produksjonssetting er 9. desember 2023. En rekke medlemsland er imidlertid fortsatt i oppstartsfasen, og kombinert med at [EUCs gjennomføringsforordning](#) ble forsinket med ett år, forventer vi at en fullstendig produksjonssetting av OOTS i desember 2023 ikke er realistisk.

En viktig forutsetning for å lykkes med OOTS er også at en effektiv grensekryssende autentiseringsmekanisme kommer på plass. Sistnevnte jobbes det parallelt med ifm. revisjon av eIDAS-forordningen, hvor det legges

opp til etablering av én felles europeisk eID basert på en digital lommebok. eIDAS 2 forventes vedtatt mot slutten av året.

Status i Norden

I nordisk sammenheng har det pågått et arbeid for å skape et SDG-løsningskonsept spesielt egnet for den nordisk-baltiske konteksten. Arbeidet skjer i regi av Nordisk Ministerråd. Erfaringer og konkrete produkter (utviklet kode) fra dette nordisk-baltiske pilotprosjektet er tilgjengelige for bruk også i Norge. Offisielt løper pilotprosjektet frem til juni måned 2023, men den etablerte arbeidsgruppe forventes å fortsette som et felles forum for koordinering av SDG-arbeidet i Norden.

Løsningskonsepter for realisering av SDG i Norge

I det nordisk-baltiske pilotprosjekt har man analysert både et sentralisert og et desentralisert løsningskonsept for en SDG-realisering. Førstnevnte bygger primært på utvikling av nasjonale fellesløsninger, mens den desentraliserte tilgangen krever mer utvikling i virksomhetene sine digitale tjenester og registre. Finland har gjennomført en kostnadsanalyse som viser at en desentralisert tilnærming beløper seg til i overkant av 100 millioner euro, mens en sentralisert tilgang estimeres til i underkant av 9 millioner euro. I en sentralisert modell vil tjenester med lavt transaksjonsvolum kunne løses på en mer effektiv måte, og her ligger den vesentligste besparelsen i forhold til en desentral løsning. I en sentralisert løsning vil 2/3 av kostnadene ligge ute i virksomhetene. Uansett valget av løsningskonsept vil en SDG-realisering i Norge være en omfattende og arbeidskrevende oppgave for norske myndigheter og virksomheter som har ansvar for de 21 prosedyrene.

Status i Norge og tidslinje

Digdir leverte i mars 2023 en plan til KDD for hvordan vi kunne bygge opp kompetanse til å ivareta rollen som nasjonal koordinator og utrede hvordan Norge best kan implementere forordningen. Planen forutsatte en styrking av Digdir med om lag tre årsverk. Digdir er ikke tildelt midler til dette arbeidet i 2023, og vil heller ikke få midler til dette i 2024. Digdir vil omdisponere helt nødvendige ressurser for å klare å utarbeide et innspill til store satsinger for 2025. Dersom vi får tildelinger i 2025 i tråd med behovene, vil trolig de første tjenestene (prosedyrene) kunne kobles på i løpet av 2026. Dette avhenger av at virksomhetene som eier prosedyrene er klare til å tilby aktuelle prosedyrer gjennom OOTS.

Følgende tidslinje viser KDDs fremdriftsplan, samt forventet produksjonssetting av OOTS i Norge:

